

DIMITROVAC

DIMITROVISTA - DIMITROVAK

Broj. 9

LIST BATALJONA "DIMITROV"

4 novembar 1937

GODISNJICA NASE BORBE

ANIVERSARIO DE NUESTRA LUCHA

Krajem oktobra i početkom novembra navršava se godina dana od dolaska u Spaniju prvih odreda dobrovoljaca — internacionalaca, godina dana od formiranja prvih internacionalnih brigada, godina dana od prvih nasih teskih i slavnih bojeva.

I prva nasa misao, prva nasa rijec po tome povodu neka bude posvecena onim nasim drugovima, koji u tim bojevima dadose zivot u borbi za nezavisnost Spanije u borbi za mir i slobodu svijeta, u borbi protiv fasistickog varvarstva.

Poklonimo nase zastave, poklonimo nase glave pred njihovom za vjerna vmena svijetlom i slavnom uspomenom.

Prosla je godina dana borbe. Mi slavimo tu prvu godisnjicu u cvrstom uverenju, da ce nasa pobjeda uslijediti daleko prije, nego se navrsi druga.

Daleko prije, nego je prosla ta prva godina bile su riješene najprece zadace: Madrid je odbranjen, stvorena je redovna narodna vojska, preoteta je iz ruku neprijatelja inicijativa. I kod riješenja svake od tih zadaca sudjelovale su, sa cascu i uspjehom sudjelovale, internacionalne brigade i nasi odredi u njima: sudjelovali su Srbi i Cesi, Slovaci i Slovenci, Hrvati i Bugari, Makedonci i Arnaviti, Grci i Rumunji.

Na redu su nove i konacne zadace: stvaranje rezerva i zadanje neprijatelju odlucnih udaraca. Nema sumnje da ce i te zadace biti isto tako s uspjehom izvršene i da ce pri njihovom izvršenju isto tako s cascu sudjelovati Internacionalne brigade i nasi odredi u njima.

Istorija zna mnogo primjera, kada su najsvjesniji sinovi raznih naroda pomagali onome narodu, koji je ustajao kao predstavnik naprednog covjekanstva, ustajao da brani i

provodi njegovu stvar, kao sto je danas brani spanjolski narod.

Ali istorija ne zna primjera, kad bi se predstavnici sviju naroda svijeta sakupili u "ovolikom broju", da "s oruziem u ruci" pomognu jednome narodu, koji vodi borbu za slobodu, kao sto su se sakupili u Internacionalnim brigadama na pomoc spanjolskom narodu.

Jos nikada internacionalna svijest naprednih slojeva covjekanstva nije stajala tako visoko!

A narocito ta svijest nije stajala tako visoko kod balkanskih naroda, a osobito kod nas malih slavenskih naroda. Nasi predci su se znali junacki boriti za svoju slobodu, ali oni nisu uvijek shvacali, da je borba za slobodu drugih naroda neophodno potrebni uslov i za postignuce vlastite slobode. To su shvacali samo najdalekovidniji i najplemenitiji medju njima kao Zmaj-Jovan Jovanovic, koji je slavio Parisku komunu, kao Svetozar Markovic, koji je branio Parisku komunu, kao junak nad junacima, "crveni Dundic", koji je zajedno sa Budjonim i Vorosilovom branio oktobarsku revoluciju.

Zato mi danas, slaveci godisnjicu nase borbe, protiv fasizma slavimo ujedno i stupanje nasih naroda na pozornicu "svjetske" istorije, njihovo istupanje kao svjesnih i naprednih naroda, koji znadu, da je oslobodjenje svijeta od fasizma nuzni uslov i njihove vlastite slobode.

Mi smo spremno istupili na pomoc spanjolskom narodu; mi bi isto tako spremno istupili na pomoc i svakom drugom narodu.

Ali mi smo se za ovu godinu dana zajednickog zivota i borbe — bez obzira na teskoce jezicnog sporazumevanja — zblijili sa spanjolskim naro-

(Nastavak na str. 2.)

A fines de octubre y primeros de noviembre se ha cumplido un año de la venida a España de nuestras primeras secciones de voluntarios internacionales. Un año de la formación de las primeras Brigadas Internacionales. Un año de los primeros, duros y gloriosos combates.

Nuestro primer pensamiento, nuestra primera palabra sobre este tema, va dedicado a estos camaradas nuestros que en estos combates han dado su vida en la lucha por la independencia de España, en la lucha por la paz y libertad del mundo, en la lucha contra la barbarie fascista.

¡Inclinemos nuestras banderas, inclinemos nuestras cabezas ante esta memoria, para siempre gloriosa y luciente!

Ha pasado un año de lucha. Nosotros festejamos este primer aniversario con la firme convicción de que nuestra victoria llegará mucho antes de que se cumpla otro aniversario.

Antes de finalizar este primer año, han sido solucionadas las tareas más urgentes. Madrid está defendido; el Ejército popular regular está formado; la iniciativa ha sido arrebatada de manos del enemigo. Y al resolver cada una de estas tareas, han colaborado con honor y acción, las Brigadas Internacionales, y nuestras secciones en ellas. Han colaborado los Servios, Checos, Eslovacos y Eslovenos, Croatos y Búlgaros, Macedonios y Albaneses, Grecos y Rumanos.

Ahora tenemos nuevas y últimas tareas: crear las reservas y dar al enemigo los golpes definitivos.

No hay duda que estas tareas serán terminadas igualmente con el suceso, y que colaborarán en esta ejecución, asimismo, con honor, las Briga-

das Internacionales y nuestras secciones en ellas.

La historia conoce muchos ejemplos cuando han ayudado los más conscientes hijos de varios países a aquel pueblo que se había levantado como representante de la humanidad avanzada a defender y llevar a bien su labor, como la defiende hoy el pueblo español.

Pero la historia no conoce ejemplos como este de hoy, en que se han juntado los representantes de todos los pueblos del mundo, en gran número, para ayudar con las armas en la mano a un pueblo que lucha por su libertad, como se han juntado y se seguirán juntando en las Brigadas Internacionales, para ayudar al pueblo español.

¡Nunca, hasta hoy, la conciencia internacional de los avanzados lechos de la Humanidad, han estado tan alto!

Y especialmente esta conciencia no estuvo tan alta, cerca de los pueblos Balkaneses, particularmente cerca de nosotros, pequeños pueblos eslavos. Nuestros antepasados han sabido luchar heroicamente por su libertad, pero ellos no comprendían siempre que la lucha por la libertad de otros pueblos es indispensable condición también para lograr su libertad. Esto lo comprendían solamente los más nobles y los más perspicaces dentro de ellos, como Zami Yovan Yovanovich, que ha conmemorado la Commune de París; como Svetozar Markovich, que ha defendido la Commune de París; como el "Héroe de los héroes", el "Rojo Dundich", que junto con Budioni y Vorochilov, han defendido la revolución de Octubre.

Por esto, nosotros hoy festejamos el aniversario de nuestra lucha contra el fascismo, festejamos al mismo tiempo la

(Continúa en la pág. 22)

Godisnjica nase borbe

dom, osobito sa nasim spanjolskim drugovima u rovu, zbili sasvim i zavolili ga. I zato je nama narocito drago, sto su internacionalne brigade, taj najveći do sad pokret medjunarodne solidarnosti, sto su one istupile u prvom redu na pomoci bas Spaniji. Jer spanjolski narod previsuje sve druge narode svojim vrlinama. On je postao ljubimcem sviju naroda u Evropi i u svijetu.

Narodi Evrope! Iza dimne zavjese diplomatskih pregovora fasisticke vlade sprema se novi talas intervencije. Ne dopustite da bude podjarmljen ovaj viteski i plemeniti narod, koji vas toliko nadvisuje svojim vrlinama!

Dolje fasisticka intervencija, napolje s trupama njemacko — talijanskog fasizma!

Zivela medjunarodna solidarnost!

Zivela slobodna i nezavisna Spanija.

Aniversario de nuestra lucha entrada en escena de nuestros pueblos en la historia mundial, la salida de ellos como conscientes y avanzados pueblos, que saben que la liberación del mundo del fascismo es la condición necesaria de su libertad propia.

Nosotros hemos salido dispuestos a ayudar al pueblo español, como saldremos del mismo modo a ayudar a otro pueblo cualquiera.

Pero nosotros nos hemos compenetrado con el pueblo español en este año de lucha y vida común, sin consideración a las dificultades de la inteligencia lingüística; especialmente con nuestros camaradas españoles, en las trincheras, nos hemos compenetrado totalmente y les queremos. Y por esto nos es especialmente caro que las Brigadas Internacionales, este movimiento, lo más grande de la solidaridad internacio-

nal, hayan salido en primer lugar a ayudar precisamente a España. Porque el pueblo español supera a todos los otros pueblos con sus virtudes. El se hace el querido de todos los pueblos de Europa y del mundo entero.

¡Pueblos de Europa! Detrás de la ahumada cortina de las negociaciones diplomáticas, los gobiernos fascistas preparan la nueva onda de intervención. No permitid que sea esclavizado este heroico pueblo que tanto os supera con sus virtudes.

¡Abajo la intervención fascista! Fuera con las tropas del fascismo alemán-italiano!

¡Viva la solidaridad internacional!

¡Viva la libre e independiente España!

liko mitraljeza, niko nam ravan nije bio.

Sutradan oko podne dolazi red na nas. Kroz park ka reci razvijamo se u strelce. Mitraljezi uzurbano rade, oko nas padaju metci. Od stabla do stabla spustamo se na odredjenu nam poziciju. Zestoki boj se bije. Dobrovoljci ulaze u vatru, kao stari ratnici. Neprijatelj bije iza nekog zida. Po kad kad vidi se crveni fes. Mauri su pred nama. "Frankovi novi dobrovoljci!" Put im je sprečen. Ni korak vise nece napredovati tog dana. Internacionalna Brigada je tu. Malo komesanje nastaje nekoliko minuta. Neprijatelj je napao sa boka iznenada. Kisa mitraljeskih kugli pada po nama. Nasi redovi se prorodjuju, ali za kratki cas. Naredjenje za zauzimanje novih pozicija izvrsava se brzo. Zrtava tog dana vise nece biti. Fasisti iznenadjeni otporom, navaljuju kao pobjesnili. Svaki njihov juris je razbijen. Crveni fesovi pokrivaju bojno polje. Internacionalna Brigada je ispunila ocekivanje madridjana i Spanskog naroda. Sekcija "Djura Djakovic" prepolovljena u tom prvom boju, nece malaksati. Dobrovoljci iz zemalja Jugoslavije, sa ostalom svojom bracom celoga sveta, gledaju smelo smrti u oci. Fasisti su doznali kako se bori za slobodu.

No Pasaran! Pasaremos!

ILIJA ZEMAN

Otvirani domov odpocinku "Masaryk"

"Djakovic" i "Dimitrov" v Benicassime

3/X t. r. byli slavnostne odevreni vily: "Masaryk", "Dimitrov" i "Djakovic" v Benicassime. Slavnost je zacala o 11 hodin otvirani vily "Masaryk" Slavnostni rec pronešl Dr. Tallenberg reditel. Mezi jinim pravil Odevzdaju ten to dum jmenem Masaryk vam, který do sve smrti vam který bojujete tady na chraneni toho pro co Masaryk tak dlouho bojoval ve Vase vlasti. Odevzdaju Vam tento dum, abyste v nem dostaly nove sily pro nova a nova vitezstvi a abyste prodloužily tam, kde Masaryk stal a to je uplne osvobození sveho a spanelskeho naroda.

Po Dr. Tallenbergovi vzal slovo jmenem Cechoslovaku Dr. Kisch, který ukazoval na obrovské zásluhy nejvyššího cesko-slovenskeho humanisty Masaryka.

Po za konceni slova Dr. Kische odehrana je narodni hymna a internacionala a potom se ujala slova soudruzka Maria Vesenska zdravujici soudruhy s Inter-Brigady a ukazujici na obrovsky význam naseho boje, boje se mezinarodnim i intervenci. Jako posledni recnik promluvila soudruzka Matilde Eskalanto, která vylicila Masaryka jako bojovnika pro prava nejsirsich vrstev a soucasne a soucasne i jako velkeho pritela pritele proletariatu. Dale ukazala na veliky význam, který meli a maji Cechoslovaci v radach Inter-Brigady, jako bojovnici pro prava spanelskeho naroda.

Po zakoncení hudba zase zahrála narodni hymnu a internacionalu a potom vsichni s predstaviteli mistnich politických, kulturních a vojenských kruhu posli na odevrení ostatních dvou domov "Djakovic" a "Dimitrov", který jsou stejným slavnostním způsobem odevreni. V noci byl slavnostní banket s hudbou a tancem.

ZA SLOBODU

Sa raznih strana sveta dobrovoljci hrle. Spanski narod se nalazi u opasnosti da izgubi svoju slobodu. Dobrovoljci iz zemalja Jugoslavije im pritekose u pomoc, medju prvima.

Listopad (oktobar), grupa za grupom dolazi, tiho i nelegalno preko francuske granice. Dobrovoljci ne poznaju zapreka na putu, za njih poteskoce ne postoje. Polako se vrsi grupisanje. Nase grupe se sastaju u Albaceti, da odatle izadju u jednoj celini. Vod je sastavljen i sprema se za bitku. Nosi ime "Djura Djakovic". Sa svih strana se cuje, kada cemo izaci? Neprijatelj se priblizava Madridu. Izaci cemo mu u susret, sretni da pomognemo nasoj braci.

Novembar. Dva dana boravka u Madridskom predgrađu, cas streljanja pred izlazak na front i upoznavanje Madridske okolice. Noc 7 novembra odlazimo; tiho kroz tamnu noc. Na levo od Madrida u polju, nalazimo se u rezervi. Spremni za svaki slucaj. Prva noc u pripravnosti, do nase pozicije donose jednog ranjenika, to je prvi kojeg vidimo. Cuje se puskaranje, dosta

daleko. Na tu stranu neprijatelj ne navaljuje. Rano u zoru vracamo se natrag. Vlak za Madrid nas ceka. Raspolozenje dobrovoljaca je veliko. Idemo u Madrid da ga branimo od fasizma. Obuceni raznoliko, trecina u kosuljama, defilujemo kroz Madrid. Narod nas ceka. Kroz njegove odusevljene redove prolazimo. Viva Rusija!, pozdrav je madridjana. Ponosni, branioci slobode, iz nasih redova se ori: No Pasaran!

Pred izlaskom iz Madrida mali odmor. Oko nas se zure madridjanke. Slatka rakija, kafa, mleko i grozdje prelazi iz ruke u ruku. Razumemo se kao da smo od uvek zajedno zivili, jezik nam ne pravi nikakve poteskoce. Umor se ne oseca, na slabu opremu se i ne misli. Kad bude bilo, dobicemo sve sto nam treba. Dobrovoljci se ne osvrću na takve malenkosti.

U parku Oeste cekamo nestrpljivo. Neprijatelj nas je nanjusio i ispalio nekoliko topovskih metaka preko nasih glava. Trimotori kruze nad nama, kao da nas htedose zaplasi. Ali uzalud. Sa dve ofanzivske bombe oko pasa i neko-

Otvaranje vila: «Masaryk», «Dimitrov» i «Djakovic» u ljecilistu Benikasim

Vila "Djura Djakovic" u ljecilistu Benikasim.

3. oktobra 1937 god. svecano je proslavljeno otvaranje vila: "Masaryk", "Dimitrov" i "Djakovic" u Benikasimu. Proslava je pocela u 11 h. otvaranjem vile "Masaryk". Prigodnim govorom predao je vilu Dr. Talenberg kao direktor ljecilista. Izmedju ostalog rekao je: "Predajem vam vilu imena "Masaryk", vama koji ste dosli ovdje u Spaniju da se borite za ideale za koje se Masaryk borio do svoje smrti. Vama koji se ovdje borite za ocuvanje onoga za cim se Masaryk tako dugo borio u vasem zavicaju. Predajem vam vilu da u njoj ozdravite i opremite se za nove podvige i nove pobjede, da produzite ono gdje je Masaryk stao a to je konacno oslobodjenje svog, a i spanskog naroda." Poslije toga je u ime Cehoslovaka uzeo rijec Dr. Kis, koji je istakao zasluge najveceg cehoslovackog humanitarca Masaryka. Po završenom govoru odsvirana je narodna himna i internacionala, a potom je drugarica Marija Vesenska pozdravila drugove iz Inter-brigade, napominjuci znacaj nase borbe protiv zlikovaca i intervenata. Poslednji govornik bila je drugarica Eskalanto Matilda koja je predstavila Masaryka kao velikog borca za prava sirokih slojeva sa jedne strane i prijatelja proletarijata sa druge strane. Zatim je istakla veliku ulogu sinova njegove domovine koju su odigrali i igraju kao clanovi Inter-brigade u velikoj borbi Spanjolskog naroda.

Po završetku govora ponovo je otvirana narodna himna i internacionala, a tada se povorka sastavljena od predstavnika mjesnih: kulturnih, politickih i vojnih organizacija, djece iz dječijeg doma u Benikasimu, Ceha, Bugara, Srba, Hrvata, Slovenaca i drugih gostiju uputila u pravcu dvije druge vile. Usput je muzika svirala, a mi poluzdravi trudili smo se da u lijepo ustrojenom redu uhvatimo korak. Kad smo stigli pred vilu "Djakovic" tu je goste u ime boraca iz Jugoslavije i predstavnika K. P. Jugoslavije pozdravio drug Vidakovic, koji je izmedju ostalog rekao: "Najbolji sinovi ugnjetanih naroda Jugoslavije su se sakupili pod barjakom svojih slavnih vodja; Djakovica i Dimitrova. Pod barjakom kormilara Komiterne i generalnog sekretara K. P. J. koga je podlo ubila zlikovacka ruka vojno fasistickih diktatora Jugoslavije.

Borci ugnjetanih naroda Balkana dobro su razumjeli riječi vodje svijetskog proletarijata druga Staljina. "Djelo Spanjolskog naroda nije samo privatna stvar Spanjolskog naroda, vec stvar sveg naprednog i progresivnog covjecanstva." Internacionalci su sa svojom primpernom hrabrosću, disciplinom i izdrzljivoscu brzo pridobili simpatije i ljubav Spanjolskog naroda. Borci bataljona "Djakovic", "Dimitrov" i drugi nasi borci dobro su poznati duz cijele Spanije pocev od juga pa do sjevera: Cordoba, Jarama, Las Rozas, Casa del Campo, Guadalajara, Brunete, Quinto, Belchite i t. d. to su sve frontovi na kojima su nasi drugovi branili Spanjolsku stvar, stvar svega naprednog covjecanstva. Slava balkanskih boraca zapisana je krvlju u historiji spanjolskog naroda.

U nizu velikih zrtava nalazi se i ime nezaboravnog druga Blagoja Parovica, clana CKKP Jugoslavije koji je pao u velikim junskim borbama kao politkomesar trinaeste brigade.

Zahvaljujem Spanjolskom narodu za ovoliko ukazanu nam cast, za ovako veliki dar kao sto je vila naseg prvoborca Djakovica.

Da zivi Spanjolski narod!

Zivjela pobjeda Spanjolskog naroda zajedno sa Inter-brigadama!

Zivjeli borci bataljona "Djakovic" i "Dimitrov"!

Poslije druga Vidakovica je komandant karabinjera u govoru punom ljubavi i iskrenosti prema internacionalcima izneo velike zrtve koje su podnijeli internacionalci u velikoj borbi Spanjolskog naroda. Zavrrio je pozdravljajuci disciplinu internacionalaca. Po završetku govora toplo se izljubio sa drugom Vidakovicem sto je izazvalo veliko ushicenje kod prisutnih.

Zatim smo presli u vilu "Dimitrov" gdje nas je jednim prigodnim govorom pozdravio politkomesar Benikasima istaknuvši veliki lik Dimitrova kao prvog i najveceg antifasiste sa jedne strane i kormilara Komiterne sa druge strane. Sa tim je za dan bila završena ova lijepa svecanost da bi se u vece nastavila na banketu koji smo priredili u cast; Cesi, Bugari i borci zemalja Jugoslavije. Na banketu su predstavnici svih nacija i predstavnici mjesnih organizacija odrzali prigodne govore i pozdrave, a tada smo presli u narodni teater "Barbis" gdje se nastavilo sa igrom i pjesmom uz zvuke muzike sve do kasno u noc.

"DIMITROVAC"

Drugovi!

Dopise saljite na adresu: Carlos Ortega, Socorro Rojo, Plaza Altozano, 63-E. Albacete.

REDAKCIJA

Soudruzi cesi a slovaci!

Organizujte dopisivani a posilani fotosnimek do naseho casopisu.

Vila "Dimitrov" u ljecilistu Benikasim.

Carta de los camaradas de la Batería antitanque a los niños madrileños

Jóvenes camaradas nuestros en Madrid:

La Batería antitanque denominada "Petko Miletich", en la que se encuentran, casi en su totalidad, luchadores de Yugoslavia, se acuerdan TRES MIL CINCUENTA Y CINCO PESETAS. Recibid este regalo como signo de nuestro amor a la Juventud española y también en signo de respeto a vuestros padres caídos en la lucha contra el fascismo.

Nosotros estamos lejos de vosotros en el frente y no podemos hablar y jugar con vosotros. Escribidnos dándonos vuestras novedades y vuestras dificultades, así como de vuestros deseos. Nosotros hemos luchado para vosotros hasta ahora, y os defenderemos luchando hasta aplastar el fascismo, que os bombardea y mata.

Nosotros moriremos para vosotros si es preciso; solamente para lograros una vida mejor que la que habéis tenido hasta ahora.

Interesaos por la lucha antifascista. Nos alegraréis con una carta o un saludo fraternal. Mandadnos vuestras señas para poder corresponderos.

Os saludamos, camaradas jóvenes, y os gritamos: ¡PASAREMOS!

TACTICA MILITAR

Manera de proteger el fusil-ametralladora contra una agresión.

En terreno removido por el fuego, para evitar que el fusil-ametralladora sea víctima de los bombardeos enemigos y cuando tira flanqueando para protegerle contra una agresión de frente, el fusil-ametralladora debe estar cubierto por soldados de infantería provistos de granadas.

Manera de preparar el tiro del fusil-ametralladora.

Pensar cómo se realizará el avance del enemigo y tratar de precisar cuáles son los refugios que el enemigo tratará de conquistar (especialmente las posiciones de tiro en las que se establecerá). Cuáles son los terrenos descubiertos que atravesará para llegar a estos refugios y qué caminos abrigados escogerá para ello y en qué puntos de estos caminos podrá ser cogido.

Observar la distancia de algunos puntos del paisaje.

COMO COMBATE EN LA DEFENSA EL FUSIL-AMETRALLADORA

Cuál es su papel en la defensa.

Tener a raya al enemigo que avanza. Deshacer su asalto y abrir camino a los contraataques.

Manera de detener el avance del enemigo.

Se debe disparar contra las armas automáticas que apoyan el avance y tirar sobre los grupos que avanzan. Cuando lo hagan a la carrera, se debe tirar para detener delante del grupo, con objeto de obligar a éste a entrar en el haz. Se deben observar los grupos, los pasos difíciles y los retrasados. Cuando avanzan hombre por hombre se debe disparar sobre

la salida, y cuando los grupos avancen a saltos, de tiradores, se barrerá el terreno para atemorizar al enemigo. Si el avance se realiza caminando, se debe apuntar a las interrupciones, a la salida, a las partes que sea posible coger de enfilada, dejando que el enemigo se meta en ellas. Hacer imposible el paso por un lugar tirando disparos sueltos.

Manera de deshacer el asalto enemigo.

Se tirará sobre las oleadas de enemigos que aun no hayan llegado a la posición, disparando sobre la cabeza (a jefes o soldados determinados) y sobre los grupos de asaltantes, y estableciendo sobre todo una barrera en las brechas que la artillería enemiga haya acabado de abrir en una línea.

Se tirará sobre los grupos que ya hayan entrado en la posición, disparando al flanco o a la espalda de estos grupos (esta acción desconcierta a los asaltantes), oponiéndose a cualquier intento enemigo para actuar de enfilada sobre las líneas de defensa y haciendo frente con gran rapidez a todas las amenazas de cuerpo a cuerpo (tirar con el arma de bajo del brazo, si fuera necesario).

Manera de abrir camino a un contraataque.

El tirador de fusil-ametralladora debe lanzarse de frente al enemigo a la cabeza del grupo que contraataca. Para preparar el contraataque, se abrirá el fuego en una ráfaga brusca y se cargará contra el enemigo tirando en marcha.

EL FUSIL-AMETRALLADORA EN EL ATAQUE

¿Cuál es el papel del fusil-ametralladora?

Ante todo, debe cubrir el movimiento de los grupos que avanzan. Pero también debe procurar tomar parte en el duelo de disparos que tienen

por objeto ir desalojando la línea enemiga. Este papel corresponde sobre todo al fusil, menos en terreno descubierto, donde es esencial la intervención del fusil-ametralladora.

Participación en el combate con el fuego.—¿Qué objetivos deben escogerse?

No debe tenerse en cuenta más que los objetivos que merezcan el tiro del fusil-ametralladora, para no desperdiciar cartuchos y no correr el peligro de que el enemigo localice el fusil-ametralladora. Por tanto, deben buscarse las armas automáticas, las partes de la línea enemiga sobre las que se pueda disparar en enfilada o con tiro cruzado y las partes batidas por los morteros para hacer blanco en los fugitivos.

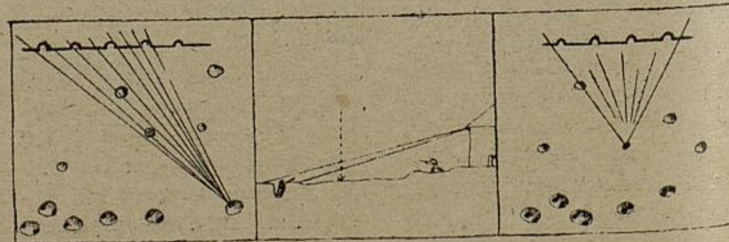
¿Qué precauciones deben tomarse?

Es necesario, sobre todo, reducir el blanco que el fusil-ametralladora ofrece a los fusiles enemigos.

Para ello, se disminuirá lo más posible la amplitud de la aspillera tapando parcialmente su hueco con montículos o terrones que deberá traer el cargador.

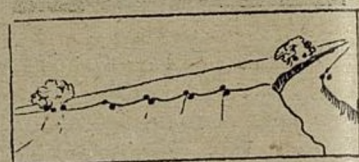
Covertura del movimiento de un grupo.—Cómo debe colocarse el fusil-ametralladora para cubrir el movimiento.

Debe buscar una posición que le permita tirar lo más eficazmente posible sobre la línea enemiga (de enfilada o en tiro cruzado) y desde la que pueda hacerlo el mayor tiempo posible sin ser obstáculo para que el grupo siga avanzando. Por tanto, procurará colocarse en el flanco del grupo, más arriba del grupo o delante del mismo.

Manera de tirar para cubrir el movimiento.

Se ejecutará un tiro para alarmar inmediatamente antes del movimiento, para lo cual se machacará la línea enemiga disparando una serie de dos o tres tiros sobre cada punto descubierto o sospechoso, o bien durante el movimiento: en este caso, se barrerá la línea abriendo el tiro y se volverán a machacar los puntos desde donde haga fuego el enemigo.

MANERA DE UTILIZAR EL FUSIL-AMETRALLADORA EN EL ASALTO

¿Cuál es el papel del fusil-ametralladora en el asalto?

Cubrir el grupo de asaltantes, contribuir al descubrimiento de las resistencias enemigas, detener los contraataques y perseguir a los fugitivos con el fuego.

¿Qué deberán hacer los fusiles-ametralladoras que permanezcan en sus sitios?

Estos tiradores del fusil-ametralladora, tratarán de cubrir el asalto, actuando sobre la parte atacada, para lo cual procurarán disparar por encima del grupo atacante, buscando sobre todo la acción de enfilada o de tiro cruzado, que puede tener detenido al enemigo hasta el último minuto.

Tirarán también sobre las otras partes no atacadas directamente, pero que pueden dirigir su fuego contra la tropa asaltante. Para esto último se disparará a los lados de la parte atacada y a las partes dominantes.

Vsem slovenskim antifasistom!

Na danasnem večjem skupnem sestanku slovenskih prostovoljcev v Spaniji, se spominjamo vseh zavednih Slovencev v domovini in tujini ter vas najtoplejše pozdravljamo. Mi slovenki protovoljci, brez obzira na naše politično in versko prepričanje, se enotno, kot en moz borimo za demokracijo in svobodo španskega ljudstva. V tej borbi nas veže in vodi le prepričanje, da je naša tukajsna borba istocasno tudi del borbe za združeno in svobodno Slovenijo. Nasih poslednjih vidnejših uspehov na fronti ne precenjajte in ne popuscajte v dosedanem pomaganju naše borbe. Nasprotno! Se le sedaj bo fasizem začel uporabljati svoja najgrozovitejša sredstva samo, da za vsako ceno stare svojo oviro, ki obstoji iz nasih in vasih stremeljenj po demokraciji. Se le sedaj je nastopila največja potreba za enotni nastop vseh zavednih Slovencev, brez ozira na versko in politično stališče, da se združeno borimo proti združenemu fasizmu, ker smo ravno sedaj stopili zopet en korak bližje k nevarnosti ponovnega prodajanja in razkosavanja slovenske zemlje. Samo propalce in izdajniki slovenskega naroda bi mogli v tem odločilnem trenutku ovirati enotno slovensko fronto, za enotno pomoč španski demokraciji in enotno borbo za demokracijo v Sloveniji.

Mi, tukajšnji slovenski prostovoljci, se zavedamo tega trenutka in skusamo organizirati slovensko "Cankarjevo ceto". Zato pozivamo vse slovenske stžanke in struje v domovini in tujini, da odposljejo cim vec svojih ljudi v to vojno enoto. Naj bo Cankarjeva ceta krst enotne slovenske fronte. Naj bo ona po vsem svetu, visoko dvignjen ziv prapor vseh narodno zavednih Slovencev. Naj bo ona sveta lastnina nas vseh Slovencev brez ozira na politično in versko pripadnost. Ona naj nase slovensko srce, ki bije za združeno in svobodno Slovenijo. Naj bo ona trdna garancija za uspeh enotne borbe proti enotnemu sovražniku slovenske zemlje. Mi dajemo svoja življenja za uspeh te borbe, vi dajte vsaj moralno in materialno pomoč!

Slovenski prostovoljci v Spaniji vam klicemo: Ne odlašajte! Naj ne bo nobenega poslenega in zavednega Slovenca, ki ne bi klical z nami:

Zivel enotni front vseh slovenskih antifasistov!

Zivela združena in svobodna Slovenija!

Zivela "Cankarjeva ceta" v Spaniji!

POZIV VSEM SLOVENSKIM PROSTOVOLJCEM V SPANIJU

Na našem večjem skupnem sestanku slovenskih prostovoljcev v Spaniji smo sklenili sledece:

1.) Da cim prej osnujemo slovensko "Cankarjevo ceto" v Spaniji.

2.) Da pogosteje dopisujemo vsem slovenskim casopisom v domovini in tujini.

3.) Da izdajamo propagandne brosure za vse Slovence izven Spanije, v katerih bi opisovali dozivljaje, borbo, uspehe in zrtve vseh se zivecih in ze padlih posameznih slovenskih prostovoljcev.

4.) Da pri teh brosurah sodelujemo vsi in da jih tudi sami financiramo.

5.) Izvoljen je bil uredniški odbor iz sledecih sodrugov: Gustincica, Radecana, Matesica in Breskvarja.

Dolznost je vsakega slovenskega prostovoljca, da sodeluje pri teh brosurah in da napise cimprej in cim vec o svojem potovanju v Spanije, o svojih dozivljajih v borbi, pri delu, o svojih tezkocah, uspehih, zrtvah, i. t. d. i. t. d. Naj napise to vse tako, kot zna, pa ceprav se tako enostavno, saj se samoobsebi razume, da pisemo preprosti vojaki za preproste delavce in kmete. Dalje je dolznost vsakega, da napise vse, kar mu je znano o svojih padlih sodrugih. V kolikor mu ni znano, naj povprasuje pri starejsih boricah in naj zapise vse, kar more zvedeti o njih. Posljite tudi svoje slike in slike svojih tovarisev, kar bo natisnjeno. Ne pozabite tudi denarno podpirati brosure! Vzemite si za vzfile 8 Slovencev v antitank-bateriji "Petka Miletica", ki so se obvezali, da

bodo redno prispevali mesечно skupaj 1200 pezeta.

Vsa pisma in denar posljite na naslov: D. Gustincic, S. R. I. Plaza del Altozano, 20 E, Al-bacete.

Vsem slovenskim prostovoljcem, ki niso mogli biti prisotni na tem sestanku klicemo: *Napnite vse sile, da se cim prej snidemo v združeni in svobodni Sloveniji.*

MOLBA SVIMA SRPSKIM I HRVATSKIM DOBROVOLJCIMA U SPANIJU

Mi slovenski dobrovoljci zelimo izdati biografije svih pojedinih Slovenaca, u koliko su u vezi sa borbom u Spaniji. Mi cemo to izneti u obliku propagandistickih brosure koje bi si-

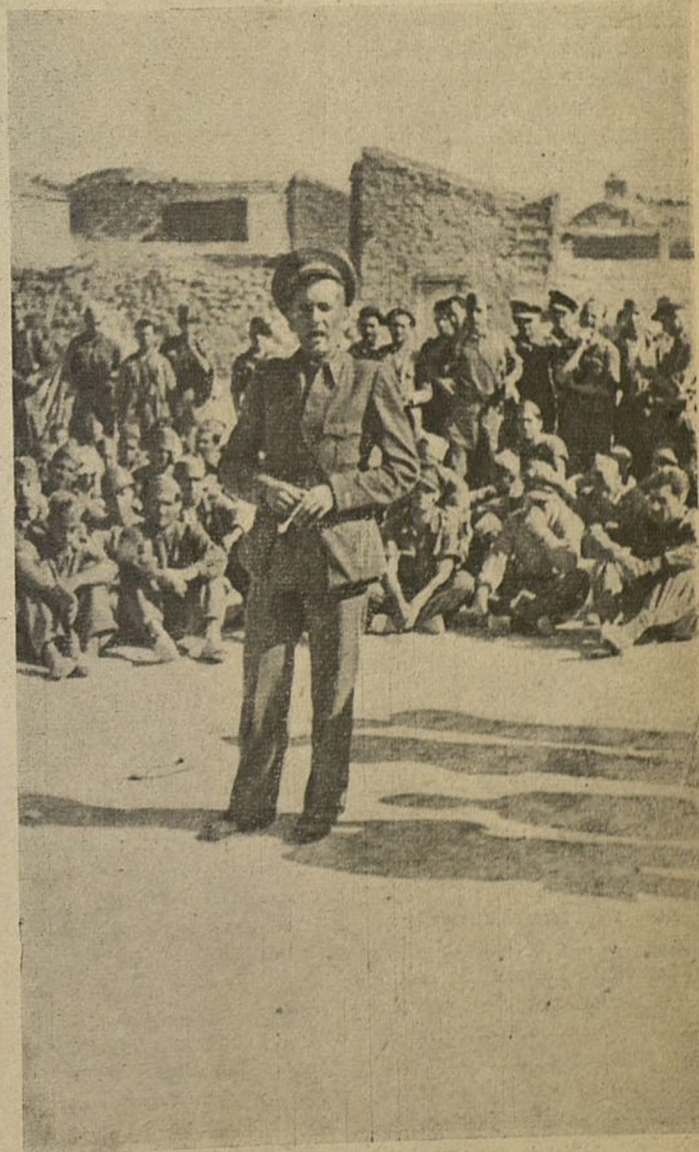
gurno imale velik uticaj kod stvaranja Jedinistvenog i narodnog fronta u Sloveniji.

Vecina nasih drugova su vec zrtvovali svoje zivote za slobodu. Oni su obicno bili u bataljonima sa ostalim Jugoslovenima, te su vama poznata njihova imena, njihovo drzanje u borbi i njihova smrt.

Molimo vas, olaksajte nam rad, jer ce biti u interesu nase borbe protiv fasizma u Jugoslaviji prikazivanjem bas ovih palih slovenskih drugova. Pisite sve sto znate o njima na adresu: D. Gustincic, S. R. I. Plaza del Altozano, 20 E, Al-bacete.

JANEZ RADECAN

Spanija, 26. sept. 1937.

Major, drug Maslaric pozdravlja borce bataljona "Djura Djakovic".

Istorijska komisija dobila je, nedavno od druga S. N. Djordjevića jedan prilog za istoriju bataljona "Dimitrov". Ovdje donosimo jedan kratki izvadak iz toga dopisa, koji je vrlo poucan u dva pravca: prvo, kako neiskusne i neuvjerene u svoju snagu trupe mogu same sebe zadati poraz, i drugo, kako priseban komandant može da i poraz pretvori u pobjedu. Radi se o jednoj epizodi iz bojeva kod Brunete 10. jula o. g.

"Noc izmedju 9 i 10 jula prošla je bez boja, ali se kod protivnika osećao neki nemir. On se očevidno pripremao za protu-udar. Vodeći o tome računali su svoji položaji i pripremali se za otpor.

"Medjutim, sutradan je stigla zapoved od komandanta sektora, da u napad treba da idemo mi. U tu svrhu on nam je poslao kao pojačanje dve cete iz jednog drugog bataljona. Dok sam ja bio u poslu oko razmestaja mitraljeza, pregledanja pozicija i dr. dogodilo se ovo: tek sto su stigle te dve cete, neprijatelj je izvršio napad na nasu drugu metu. U borbi je komandir cete, drug Mate, bio tesko ranjen. Drugu Mironcuku se pokvario mitraljez i on ga poslao nazad. Neuvjereni u sebe drugovi iz tih novih dveju ceta nisu ni upitali ko to ide nazad i zbog cega, nego u panici nagnuse i sami za

KAKO SE PORAZ PRETVARA U POBJEDU

njima, povlajući sobom i nasu drugu metu (koja je ostupala, ali — moram priznati — ne bez glave, nego u redu). Dok sam ja, ugledavši tu paniku, stigao na lice mjesta, fasisti su već bili dosli do nasih prvih rovova.

"Pozovem drugove da se vrate. Svi se zaista okreću licem prema neprijatelju, ali pod kisom kursuma odmah ležu na zemlju. Ponova pozovemo dru-

gove da ustanu. Vojnici se dignu potrice i opet ležu: vatra im se čini suviše jaka. Posle nekoliko sekundi videći da nas nekoliko stojimo neozledjeni, dizu se.

"Nastaje odlucan momenat. Stojimo oko u oko s fasistima na rastojanju ne većem od 40-50 koraka. Stojeci otvaramo vatru mi po njima i oni po nama. To nije trajalo više od

Borci bataljona "Dimitrov" uoci velikih julskih borbi.

DE LA CARTA DE UNA ESTUDIANTE

plos elevarán el clamor de entusiasmo y combatividad de nosotros, que seguimos vuestro camino...

Yo sé que en todos los frentes de nuestra lucha y trabajo son necesarios los hombres, pero creo que abajo, en el frente, donde se resuelve con la sangre nuestra suerte, falta concentrar todas las fuerzas. Las palabras "Bajo Madrid se resuelve la suerte de la Humanidad, del Progreso, de la Libertad" no deben quedarse en frases; falta daros el contenido, y el contenido hoy son los hombres, las armas. Yo he deseado también marcharme detrás de vosotros. Mi deseo de marcharme no viene de ningunos sentimientos románticos;

esto es algo más profundo. He aquí: Tenemos un caso concreto cuando vemos que estamos impreparados, e igualmente sabemos poco práctico. Vosotros tenéis la ventaja de ser hombres; sí, esto es, y más hoy, cuando se dice "Las mujeres no son necesarias". Informadnos de vuestra lucha, de vuestra vida en el frente, de todo lo que ocurra allí, por el DIMITROVAC.

Te mando la fotografía de nuestro periódico mural, dedicado a nuestros camaradas que se marcharon a España. Nuestro primer periódico mural de este año escolar será dedicado a estos que vienen y a vosotros, que os habéis marchado. Al principio del año escolar,

deset sekundi — ali te su sekunde resile sve.

"Pozovem drugove na juris: —¡Adelante, camaradas! Napred! Ura!

"Drugovi prihvataju i sa povicima: adelante! ura! jurnu napred. Fasisti stoje jednu sekundu u zabuni, a onda okreću ledja i bježe ostavljajući mrtve i ranjene, bacajući oružje, municiju i odbacujući bombe. Mi ih progonimo do kraja maslinjaka, tamo legnemo i progognimo ih dalje vatrom, unistavajući ih u grupama i pojedinačno.

"Njihov atak, koji za malo da im nije uspio, odbijen je nasim kontra-atakom, koji je cas posle pomogla i nasa prva ceta udarcem u njihov bok. Preteci poraz pretvoren je u pobjedu. Kod toga nismo imali ni mnogo zrtava, sto imamo zahvaliti samo energenom i brzom delovanju. Fasisti su izgubili oko 150 mrtvih i sigurno bar isto toliko ranjenih.

"Nekoliko dana posle toga fasisti su pokusavali, uz silnu podršku artiljerije, da nas potisnu, ali im je sve bilo uzalud. Neustrasivi bataljon "Dimitrov" stajao je kao stena..."

Mi saopstavamo ovde tu epizodu iz nedavnih nasih bojeva ne samo kao prilog za istoriju naseg bataljona, nego i kao jedan stvarni, zivi primjer, kako treba da u kritičnim momentima postupa jedan valjan komandant i kako treba da se drži jedna valjana trupa.

K. A.

Yo sé que vosotros no tenéis hoy bastante tiempo, que cada minuto os es muy precioso; pero, a pesar de todo esto, escribid alguna vez. Camaradas nuestros hay bastantes por esas tierras; nosotros nos interesamos por ellos; cada letra de ellos tiene para nosotros un valor incalculable, especialmente de nuestros mejores camaradas.

Nuestro año escolar empezará en signo de vuestro hecho en la lucha que nos espera; vuestros ejemplos serán nuestros guías. No tengáis cuidado: nuestra Universidad llevará siempre alta la bandera de la Libertad. Vuestra ausencia se sentiría, pero vuestros ejem-

quando nos encontremos, veremos que muchos de nuestros camaradas faltan.

De todas las Facultades se han marchado casi los mejores hombres. Esto se sentirá, especialmente al principio; pero no tengáis cuidado: nosotros llegamos, crecemos y fortalecemos, y un día, cuando vosotros volváis, estaréis contentos. Nosotros lucharemos para posibilitaros esto.

Estad en adelante más cerca de nosotros, a pesar que estáis lejos.

Una vez más a todos os saludo mucho, os deseo mucha suerte en la lucha y os estrecho la mano.

ZA

BRATSKA SOLIDARNOST

PISMO IZ MAKEDONIJE

... Drugarju koga gi dobi-
me pismata od tebe, gi proci-
tahme na drugija den u sindi-
katot, da te iznesese gospod
da vides kakva pocas vi da-
vajet sicki drugari i site ve
priznavajat kao nasi vodji.

U pismoto ni pisujes, oti po-
ginal uste eden nas makadonec
po imeno Blazo i da je roden
u Djevdlija. Za ovava te molim
da ni napises podrobno da go
znajeme kako se previza i nje-
go da go uvedeme kao Ganca,
ce gledas u ram kao sto na-
pravihme i za Ganca, oti ovi-
ja coveci i vija ce ni sluzite
za primer i treba da ve uveg
gledame pred nas.

Dragi drugarju, ni pisujes
oti tamo imalo uste makedon-
ci, od Skoplje, Bitolia i drugi
mesta, ce te molamo da se po-
trudis da ni javis koji se ovi-
ja, kako im je imeto i prezi-
meto, mi sme rad da site is-
padnete u nasu biblioteku, da
je citaju site po sindikate i da
vidat kakvi geroji Makedoni-
ja radja. Ovo te molam bez-
drugo da ni javis, da se po-
trudis da im gi naucis imen-
jata.

Druze dobifme i isecatok od
edna novina, na koje to su sli-
kani hrabri nasa braca, koje
se borat za pravda i dobro ce-
lokupnog naprednog sveta. Na
ednata strana pise srbin Sto-
kic i makedonac Vandjel, te
molime da ni javis od koji se
krajevi ovija junaci i kako se
prezivataj. Druze ce te molam
ako mozes na sekoj nacin da
gledas da ni otamo ispradas
bar nedelno po ednas pismo i
da ni ispracas tamosni novine,
da i nije znajeme novostite
vasi koje izlizat vasite novine...

Sega pri zavrsetku primi
drugarski pozdravi od sicki
drugari.

NEPROCITANO PISMO

Zeljezne niti danas cvrsto
povezuju Iberisko poluostrvo
sa citavim svijetom. Milioni
ljudi i zena misli i osjeca sa
spanskim narodom. Sta li je
juce bilo na Aragonu, pred Ma-
dridom, kako li se bore Astu-
riski rudari? To su svakod-

Cehoslovenski drugovi borci bataljona "Dimitrov".

nevna pitanja koja se cuju na
poljima i njivama, po fabrika-
ma i skolama. Na hiljade rad-
nika, seljaka i intelektualaca
htjeli bi da prodru preko gra-
nica, koje se suprotstavljaju
kao neprobijne barikade i da
pruze Spanskom narodu po-
moc koju jedino mogu dati, a
to je goli zivot.

Hiljade ljudi osjeca danas
kolika je cast boriti se sa pus-
kom u ruci za slobodu radnog
naroda, boriti se protiv izazi-
vaca rata, stupiti u redove slo-
bodnih ljudi citavog svijeta u
redove Medjunarodnih brigada.

Tesko je stici do zidina Ma-
drida. Hiljade usiju osluskuju
razgovore, hiljade ociju preg-
ledaju osovine vagona, utrobe
ladja, putne isprave. Hiljade
prepona pa ipak se prodire, jer
je nezadrziva snaga bratske
solidarnosti, i ogromna je
mrznja prema ugnjetacima. Sil-
na je zedj za slobodnim zivo-
tom.

Ljudi se za ideju bore pa i
zivot daju. U poslednjoj ofan-
zivi pao je drug sa puskom u
ruci. Celicna kugla zaustavila
ga je u hodu, ali covjek nije
sam, uz njega su i drugi, nje-
govi drugovi. Jedan je stao ali
drugi koracaju, njihovi koraci
su teski i kuda oni prolaze
zemlja zatutnji.

U gomilama pisama koja
svakodnevno stizu borcina slo-
bode i koja su ziva slika soli-
darnosti citavog naprednog
svijeta sa borbom Spanskog
naroda, doslo je i jedno pismo

drugu koji je pao. Pise druga-
rica, studentkinja, rijecima
koje prodiru, rijecima drugars-
ke solidarnosti:

"Ja znam da vi nemate vre-
mena, da vam je svaki minut
dragocen, ali ipak pisite kad-
kad. Nasih drugova je dosta
tamo, mi se interesujemo za
njih, svako njihovo slovo je za
nas od ogromne vaznosti. Nasa
nova skolska godina pocela u
znaku vasega dela, u borbi
koja nas ocekuje vasi primeri
ce biti putokazi. Ne brinite,
nas Universitet ce i dalje drza-
ti visoko zastavu slobode. Va-
se odsustvo ce se osjecati ali
vasi primeri ce dizati elan,
odusevljenje i borbenost nas
mladih koji idemo vasim sto-
pama.

"Znam ja da su na svim
froitovima nase borbe i rada
potrebni ljudi ali mislim da
dole na frontu gde sa u krvi
resava nasa sudbina treba
skoncentrisati sve snage. Reci
"Pod Madridom se resava sud-
bina covcanstva, progressa i
slobode" ne smeju da ostanu
frazе, treba im dati sadrzinu a
sadrzina su danas ljudi,
cruzje."

"Vi nas preko "Dimitrovca"
obavestavajte o vashoj borbi, zi-
votu na frontu, o svemu sto se
tamo dogadja. Saljem vam sli-
ku zidnih novina posvecenih
nasim drugovima koji su pre-
vas otisli dole. Nase prve no-
vine ove godine bice posvecene
onima koji dolaze i vama koji
ste otisli. Vas odlazak ce se

osetiti narocito u pocetku, ali
ne brinite, mi pristizemo, ras-
temo i jacamo. I jednog dana
kada nam se vratite (a mi
cemo se boriti da vam to omo-
gucimo) vi cete biti zadovoljni.
Budite nam i dalje blisko i ako
ste daleko. Jos jedan put vas
sve pozdravljam, zelim vam
puno sreće u borbi i stezem
vam ruku. — Vasa drugarica."

★

Prvi oktobarski dani nad
Madridom su puni vlage. Mrki
oblaci prekrivaju porusene ku-
ce i razrivene ulice. Trotoarima
prolaze vojnici sa širokim to-
plim kabanicama. U rovovima
se borci pripravljaju za zimu.
Pred ulazima bioskopa i pozo-
rista guraju se devojke, zene,
djeca i vojnici koji zeleva da sto
bolje iskoriste par dana ot-
sustva. Naslovi na plakatama
pretvorili su se u parole jer
prvi oktobarski dani u Madri-
du prolaze u znaku proslave
dvadesetogodisnjice Ruske re-
volucije. Vlaznu atmosferu
rastrese poneki topovski pu-
canj i opet tishina. Predamnom
stoji neprocitano pismo. Ne
cita ga onaj kome je nami-
jenjeno, ali cemo ga procitati
mi njegovi drugovi.

V. VLAHOVIC

Mladi interna- cionalac

Mlad je, nema ni 18 godina,
fizicki jos nerazvijen, telo mu
se nije oslobodilo ni detinjaskog
oblika. Po izgledu nema u sebi
ni trunke muskosti. Ali taj
mladi, golobradi dečko je na
frontu vec 13 mjeseci. Stupio
je, kao dobrovoljac, u interna-
cionalnu brigadu, u antifassi-
sticke redove spanske republi-
kanske vojske da se bori pro-
tiv krvavog fasizma, koji mu
je srappelama raskomadao i
razneo po madridskim ulica-
ma nezna i mlada tela malog
mu brata i sestre. On je sa
ostalim borcina isao napred.
Borio se sve do juce u 12. In-
ternacionalnoj Brigadi. A sa-
da? Sada je ranjen na frontu
kod Belcite. U bolnici je u Be-
nikasimu. U istoj je vili sam-
nom. Upoznao sam ga, kad je

diskutovao sa starijim drugovima o frontu i o borbama kod Belcite; gdje se republikanska vojska pokazala, kao i ranije, sposobnom da razbija talijansko-njemačke fasističke redove na celu sa Hitlerovim i Musolinijevim oficirima, koji su dosli da kasape miran Španjolski narod. U toj diskusiji naš "Mladi Internacionalac" istice uspehe naših trupa, njihovo hrabro držanje i neustrasivo kretanje prema neprijatelju.

Tog istog mladica nadjem sutradan gdje sjedi i cita. Zapišam ga šta radi. "Citam o uspesima naših Kineza" odgovori mi on. Zatim produzi da mi priča kako se Kineski narod isto bori protiv fasizma kao i mi. Oni se bore protiv japanskih imperijalističkih prohteva. Sa lica mu se da videti kako je sav sretan, sto je Kineska narodna vojska uspela da potuče japanske fasiste. Posle toga ja mu procitam i prevedem iz inostranih novina izvesne članke o uspesima Kine i Republikanske Španije. Sve te vijesti moj mladi drug pažljivo sluša, formalno guta svaku svoju riječ.

Tako je nase prijateljstvo postajalo sve cvrscije i cvrscije. — Svakog dana cim primi novine, trci kod mene, vicuci "camarada he aquí periódico!" (druze evo novina)! Uzima španjolske novine i cita mi o situaciji na svim frontovima, potom ga ja dopunjavam onim sto sam procitao u franc. novinama koje su opsirno pisale i o Kini. —

Tako smo svaki dan provodili zajedno u citanju, komentisanju i diskusiji o Španiji i o Kini. Ponekad isli smo i dalje, pretresali smo situaciju citavog svijeta. Sve je to interesiralo "mog mladog Internacionalca".

Jednog dana, kada smo vec bili najbolji prijatelji, ja mu postavim ova pitanja: 1) Zasto si dosao tako mlad na frontu? — Ja sam dobrovoljac, dosao sam da se borim protiv fasista.

2) Ko su fasisti? Zapišam ga ja. — Fasisti, to su oni koji su protiv naroda. To su oni, koji žive od nasega rada, od eksploatacije narodnih masa. Španjolski narod ih je dosta trpio, ali vise nece i nece se smiriti dok sasvim ne unisti fasizam.

3) Gdje ti je otac? — I on je na frontu.

Na pitanje sto je citao, rece mi da je vec dve godine član komunističke biblioteke i kluba u Madridu. Tamo je provodio citave dane citajući. Poznaje on dela Marxa, Lenjin-a i dr. Kada sam ga zapitao da li je citao "Madre" (Mati od M. Gorkog), on mi je sa uzivanjem reprodukovao citavu knjigu. Knjiga mu se je dopala i hoće da je kupi da procita majci i mladjoj braci. Veli: da to treba i oni da cuju i da znaju.

Jutros bio sam jos u krevetu. Odjednom utrci meni u sobu naš "Mladi Internacionalac" sav sretan i veseo. Dosao da mi javi da će na odsustvo.

Pokazuje mi "permission" koji glasi za Madrid. Seda kod mene. Milo mu je sto ce nakon tako dugog vremena moći da vidi majku, bracu i sestru, sve ono sto najvise voli.

U razgovoru ja ga zapitam, hoće li se vratiti na front? To ga je uvredilo. Nakon kratkog cutanja odgovori namrgodjena lica ostrim tonom — Hocu, — sto se nebi vratio, — upita on. Nece te mati pustiti, primetim ja. "Ona nece", rece on, ali ja cu se ipak vratiti. Doci cu da se borim do kraja protiv fasizma, protiv Franka, Musolinija i Hitlera. Svi su oni fasisti. Oni su sve to ucinili da se sada proliva krv radnoga naroda u Španiji, a tako isto tamo daleko u Kini. Oni moraju sve to platiti. Oni treba da se pobeđu. Oni moraju a i bice pobedjeni i zajedno s kapitalističkom klasom zbrisani sa svjetske pozornice.

Zavrsetak nasega govora i rastanak bio je sa rijecju.

ADELANTE! SALUD!

"GUTA GUBEC"

Boj ne bije svijetio oruzje. Vec boj bije srce u junaka

Prošlo je vec vise dana od kada se nasa antitankovska baterija "Petko Miletić" nalazi na Aragonskom frontu.

Od 29 proslog mjeseca pa za citavo vrijeme borbi, nasa baterija je po drugi put pokazala svoju vrednost, kada su pod njenom nevjerovatno tacom i brzom vatrom leteli u zrak fasistički kamioni puni vojnika

i materijala kao i tankovi, a njihova utvrdjenje bila rusena i obavijana gustim dimom iz kojih su begali fasisti i docekivani na otvorenom polju mitraljeskom i pucanom vatrom hrabrih drugova iz bataljona "Djura Djakovica", "Dobrovskog" i ostalih.

Prvog septembra kao rezultat toga rada uzet je jedan fasistički top, kalibra 70 mm, sa potrebnom municijom, ali bez ikakvih instrumenata i alata.

Odmah se pozurilo da se top izvede na poziciju. Ma da je namenjen za dejstvo iza sakritih zaklona, izvucen je na vrh brda na brzu ruku maskiran, ali po obicaju i odmah kršten od strane jednog druga "Debelom Bertom" za razliku od bivse "Velike Berte". Iza brani su pomocni reperi i jedan od drugova opservatora pohitao je na divizisku osmatracnicu da otud osmatra pad "Bertinih" metaka i putem telefona prenosi svoja opazanja do nas, popravlja daljinu i pravac metka.

Dok su jedni drugovi pristima, bez ikakvog alata stavljali kapisle i upaljace na granatama, nisandzija na topu podržavan od jednog druga popeo se na stit topa i upravio pravac cevi ka neprijateljskom utvrdjenju potpun mirno i hladnokrvno ne obaziruci se na zujanje neprijateljskih kursuma. Dobivena daljina prenesena je na daljinaru kod topa, top napunje i svi smo sa nestrpljenjem ocekivali komandu "pali".

Ubrzo je i ona pala. Odjeknuo je prvi i svecani "Bertin" pucanj.

Ona se naglo trgla u nazad i odskocila kao da je osetila da se nalazi u drugim rukama, boljim i sugurnijim pa je onako bolna i osakacena kroz pucanj prozborila: "Sigurna sam da ce te me vi bolje cuvati i da me necete napustiti, zato cu ja dati ovako renjena sve od sebe za slobodu demokratske Španske republike, samo hrabro i istrajno napred!"

Posao sam telefonu jer nisam mogao primetiti pad prvog metka. Javljeno je: "prebace-no, skрати daljinu, pravac do-bar." Pohitao sam topu da to saopstim nisandziji. No vidim da isti ima muke oko vadjanja caure iz cevi-lezista. U stvari na zatvaracu nema izv-

lakaca caura. Brzo smo i tome jadu nasli leka i pomocu drzalice od krampa spreda kroz cev izbili cauru van. Sada je vec svaki imao svoju duznost. Dak je nisandzija skracivao daljinu i okidao, drugi je punio top, treci stajao po strani sa drzalicom u ruci da izbija caure, cetvrti je osmatrao pad metka i prenosio naredjenja od telefona do topa a ostali prigotivljavali granate.

Ne gubeci nade i vere u novu "Bertu" napunjen je i drugi metak i opaljen. Ubrzo se po sredi neprijateljske fortice dizao crn i gust dim. Neopisano odusevljenje. Preko telefona javljaju ocenu "odlicno". Sada se nastavlja brza paljba. "Berta" sipa vatru mirno i spokojno bez velikog trzanja, sretna sto je jos korisna za opstu stvar. Utvrdjenje je obavijeno gustim dimom. Uskoro dolazi komanda da se promeni pravac vatre. Pomocu ugovore-nih pomocnih repera menjamo pravac i daljinu, nisanimo po starom nacinu i palimo. Sta je u stvari bilo? Sprecili smo dolazak fasističkih kamiona iza utvrdjenja, koji su odmah nazad pobegli cim je prva "Bertina" granata pala ispred njih. Na diviziskoj osmatracnici smeh, cudjenje, prave sale i doskocice na racun "Bertinog" tacnog gadjanja. Kod nas opste veselje i radost sto uspesno pomazemo vatrom ostale nase baterije. Uskoro potom prestaje artiljeriska vatra. Svlacimo i mi nasu "Bertu" sa vrha brda za par metara u nazad te je time sakrivamo od pogleda neprijatelja. Ka nasoj poziciji pocinje da dejstvuje Fasistička artiljerija koja je bila primorana od nas da menja mesto.

U jutarnjem raportu vec je uneseno dejstvo novog topa pod rubrikom "Debeli Berta", te time tako reci zvanično priznato novo ime, a neprijatelju kao i svakom onom ko ga podržava dokazano da ce hrabri borci za slobodu i jednakost radnog i seljackog naroda Španske republike, produzavajuci svoju borbu, tuci neprijatelja njegovim sopstvenim oruzjem, koje samo hrabrost, ljubav i poztvovanje naših boraca ume i moze na gore opisani nacin upotrebiti u odbranu ljudskih prava i jednakosti.

M. MILOSAVLJEVIĆ